

**Posudek oponenta diplomové práce Zory Světlíkové „Prožívání ztráty
dítěte“ Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra
psychologie 2013.**

Autorka se ve své diplomové práci zabývá eticky složitými otázkami spojenými se ztrátou blízké osoby, konkrétně dítěte rodičem – tématem, které bývá často poněkud tabuizováno.

V teoretické části autorka na podkladě bohatého literárního aparátu rozpracovává otázky spojené se smrtí a ztrátou (zejména blízké osoby) a závěrem se pokouší o přehledné zpracování možností intervence, včetně organizací a svépomocných sdružení, které působí v současné době na území ČR. V prvních dvou kapitolách bych ráda ocenila přehledné zpracování významu a působení soukromých i obecně přijímaných rituálů, které praktikujeme v souvislosti se smrtí. Podobně kvalifikovaně působí i kvalitní souhrnná typologie ztrát spojená se specifickými aspekty prožívání. Zajímavým příspěvkem jsou i v textu uvedené mýty o truchlení. (Pouze na str. 31 se mi vysvětlení pojmu ostrakismus nejeví zcela přesné.)

Empirická část zjišťuje podpůrné aspekty, které přispívají ke zvládnutí ztráty, a mapuje rovněž, jak taková ztráta ovlivňuje další život jedince/rodiny.

Na podkladě kvalitativní výzkumné metodologie (zde deseti hloubkových rozhovorů) pracuje autorka s respondentkami – matkami zemřelých dětí. Kontakt byl získán prostřednictvím organizace Dlouhá cesta. Tady bych ráda ocenila eticky citlivý způsob, jakým autorka postupovala (včetně adekvátně zpracovaného dopisu rodičům a vhodné formulace informovaného souhlasu – vše doloženo v přílohách práce). Kladu si zároveň otázku, nakolik mohlo při získávání dat intervenovat období, kdy se sbíraly výsledky (konec listopadu a emočně sycené období před vánoci) a zda hraje roli, že řada matek, které prožily ztrátu se následně ocitla v roli pomáhajícího člověka.

Výsledky jsou zpracovány a přehledně doloženy grafickými přehledy a konkrétními citacemi z rozhovorů. Hlavní podpůrné aspekty v adaptaci na ztrátu dítěte podle autorčiných sdělení představují: sociální opora pozůstalého rodiče (rodina, lidé s obdobnou zkušeností aj.), vlastní aktivity (rituály, pomoc druhým, ventilace emocí atd.), odborná pomoc (psychoterapie u člověka s obdobnou životní zkušeností) a víra (s výhradou nenáboženské podoby). S odstupem času přinesla ztráta do života respondentek i pozitivní momenty – změny ve vztazích, posuny v hodnotových orientacích (pomoc druhým aj.). Pozoruhodné je, že se ve

zkoumaném souboru příliš neodlišovalo prožívání ztráty u matek jediného dítěte oproti matkám více dětí.

Práci uzavírá elegantně a přehledně strukturovaná diskuse, kde autorka srovnává svá zjištění s podklady v literatuře, přehledně zmiňuje limity výzkumu a nabízí k úvaze možná témata pro další podrobnější zkoumání.

Závěrem konstatuji, že předložená práce zcela splňuje nároky kladené na diplomovou práci, a doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK. Navrhuji hodnocení výborně.

V Praze 29.4.2013

PhDr. Iva Štětovská, Ph.D.